

REINIER PAPING

Winnaar Elfstedentocht 1963

‘Ik ben een echte winterman’

Reinier Paping is een levende legende wiens prestaties door weinigen geëvenaard zullen worden. Dat hij in de winter van 1962-1963 de barre omstandigheden van 200 kilometer slecht ijs en bergen sneeuw trotseerde, en de tocht nog won ook, is achteraf gezien geen verrassing. Reinier is een echte winterman, die sneeuw en ijs omarmt en de elementen trotseert. Als vijfjarig jongetje op de vaart in Dedemsvaart zocht hij zelf zijn weg al. ‘We moesten ons gewoon redden op onze houten schaatsjes. Als zevende in een gezin van negen was ik vaak op het ijs, soms met anderen, soms alleen. Ik herinner me hoe we in 1940 sneeuw hutten maakten. Ik hield toen al van de winter, dat zit gewoon in mijn genen.

Ook mijn broers deden mee aan Elfstedentochten, en mijn zusjes stonden ook regelmatig op het ijs van de vaarten in de omgeving. We hadden heel veel van die vaarten, door het afgegraven veen. En het was zo mooi als je dat prachtige zwarte ijs had met die luchtbelletjes erin, dat dubbeltesijs. Je kon heel diep kijken, zo schoon was dat water. En je kon ook vaak gewoon zién hoe dik het ijs was.

Leuk was ook dat we een ijsbaan kregen, in 1946 was dat. In een oud trammetje kon je de kaartjes kopen, en natuurlijk was er muziek en warme chocolademelk.’

Ook Reiniers broer was een winterliefhebber, hij schilderde winterlandschappen. Hij was het ook die Reinier stimuleerde om langere afstanden te rijden, want tot 1950 reed Reinier vooral langebaanwedstrijden. Daarom ging hij met een stel toerrijders mee naar het Noorse Hamar om daar te trainen. Alle schaatstechniek voor het wedstrijdrijden had hij zichzelf steeds aangeleerd. Reinier: ‘Andere schaatsers met wie ik samen trainde, kregen training en aanwijzingen, maar daar viel ik steeds net buiten. Ik zou ook naar de Olympische Spelen gaan, maar toen werd ik achtste in de voorwedstrijden. Net niet goed genoeg. Toen ben ik maar weer in Hamar gaan trainen, totdat ik daar hoorde dat het in Nederland vroor; het begon zo bij me te kriebelen dat ik toch weer terug naar Nederland ben gevlogen. Dat Nederlandse natuurijs laat je niet lopen, ik deed dat jaar mee aan de Nederlandse kampioenschappen in Kralingen, in Rotterdam. Daar viel ik op de 500 meter, zodat ik mijn kansen op een hoge eindklassering verspeelde. Het mooiste vond ik toch wel die lange tochten. In de strenge winter van 1962-1963 reed ik met zo'n 100 wedstrijdrijders in Zuidwest-Friesland. Ik kende er een paar, maar de meesten had ik niet eerder gezien. Later volgde de tweede boortorentocht bij Schoonebeek. Ik werd tweede en Jeen van den Berg sprintte me er weer af. Maar het was een mooie voorbereiding voor de Elfstedentocht.’ De Elfstedentocht van 1963 was een van de zwaarste tochten ooit. ‘De sneeuw was hoog en af en toe was het meer lopen dan schaatsen. Er zijn meer van die barre tochten geweest; leuk om te lezen hoe het er daar aan toe ging, zoals in 1947.’

Er loopt een duidelijke rode draad door Reiniers leven: proberen gezond te leven en veel te sporten. Naast schaatsen waren dat altijd zwemmen, voetbal, hardlopen, volleybal en langlaufen. Lekker bezig zijn, liefst in de kou. Nu geniet hij van z'n kleinkinderen op het kunstijs van Utrecht, of op het natuurijs van Zwartsluis. ‘Je hoort het ijs van die bijzondere geluiden maken daar, prachtig.’

HENK ANGENENT

Winnaar Elfstedentocht 1997

‘De wind in de rug en dan keihard over dat nieuwe ijs, prachtig’

De winter van 1997 zal Henk Angenent nooit meer vergeten. Alles kwam netjes bij elkaar, met de laatste meters als ultiem moment van pieken, zoals een topschaatser moet doen. Het lukte; weliswaar op een paar centimeters, maar dat bleek genoeg.

Henk Angenent stond als boerenzoon op het ijs zodra het maar even gevoren had, net als veel andere langeafstandsschaatsers. Via de kleine boerenslootjes en een vaart zat hij zo op de plassen van het Braassemmeer. ‘Het was altijd prachtig op de plassen. Wind lekker in de rug; ik vond het fantastisch dat schaatsen. Toen ik een jaar of acht was, ging ik naar het jeugdschaatsen. Zaterdagmiddag vertrokken we met een busje naar het kunstijs van de Uithof in Den Haag. Daar heb ik de basistechniek van het schaatsen geleerd. Toen ik 18 was, heb ik veel afval- en koppelpwedstrijdjes gereden. Maar ik heb nooit 100 procent voor de schaatssport gekozen, want je moet ook geld verdienen. Ik koos toen voor de paardensport, dat paste ook goed bij de boerderij. In de winter van 1989 kon ik geen paarden berijden en daarom ben ik toen met marathonschaatsen

begonnen, eerst als landelijk 8-rijder en daarna in 1991 naar de A. Dat ging allemaal heel snel’, kijkt Henk terug op de voorbereiding op zijn Elfstedentochtoverwinning. Angenent heeft een duidelijke voorkeur voor natuurijs, ook al heeft hij menig kunstijswedstrijd op zijn naam staan, waaronder het werelduurrecord en het Nederlands Kampioenschap op de 10 kilometer. Met het marathontochtopeloton was hij regelmatig te vinden op de buitenlandse natuurijsvloeren van de Oostenrijkse Weissensee, en in Italië, Zweden en Finland. Op het natuurijs is hij in zijn element. Maar als er dan plotseling Nederlands natuurijs komt, wordt het pas echt spannend. ‘Vorig jaar, toen we naar de Weissensee vertrokken, hing de vorst al in de lucht. Daarna was het even extreem koud. Ik voorspelde dat we in Nederland binnen enkele dagen op het ijs zouden kunnen staan. En zo ging het. Na de 200 kilometer op de Weissensee moesten we halsoverkop naar het Nederlands kampioenschap marathonschaatsen op het Schildmeer. Het waren mooie en hectische weken op het natuurijs.’

Sinds 2010 heeft Henk zijn eigen tocht in de regio waar hij woont: de ‘Henk Angenent Classic’, een wedstrijd- en toertocht in samenwerking met de ijsclubs van Alkemade, Hoogmade en Woubrugge. Het is op weg een evenement te worden in de serie van Natuurijsklassiekers, de wedstrijdtochten bij ijsclubs op diverse plaatsen in het land. Henk: ‘Het is een prachtig stil gebied met die plassen. Hier reed ik vroeger ook, en het is leuk om hier nu een toeren wedstrijdtocht te hebben. Het gebied ligt midden in de Randstad en het ijs ligt er altijd prachtig bij.’